

**Muzeum Těšínska
příspěvková organizace
Masarykovy sady 103/19
737 01 Český Těšín**

Konzervátorský záměr:

Sbírka: Prapor sokolského spolku
Lokalita: Kunčičky
Rozměr: 105 x 115 cm
Inv. číslo: H 27639

Prapor je oboustranný. Je upevněn k dřevěné žerdi pomocí kroucené bílé a modré šňůry přes kovová oka, které jsou ručně našity do žerďové části praporu. Celkem je jich 8 kusů, 1 kus se nedochoval. Všechny strany jsou přišity k sobě strojově. Okraje praporu (kromě žerďové části) jsou doplněny kroucenou třibarevnou šňůrou.

Avers:

Prapor je zhotoven z červeného hedvábí, je podšitý celý pro zpevnění v ploše bílým bavlněným plátnem. Kolem okrajů je našitý ozdobný lem, připomínající cimbuří z béžového hedvábí, okraje jsou vyšity šikmým stehem béžovou bavlnkou. Dále je plocha ozdobena modrou linkou – ta je také vyšitá a kopíruje tvar cimbuří. Ústřední středová část praporu je ozdobena vyšitým stříbrným sokolem, který má roztažená obě křídla. Je vyšitý stříbrným leonským předivem. Střed vlákna je textilní, bílý, kolem je obtočen plochý stříbrný plíšek. Kontury celého sokola jsou vyšity béžovou přízí. Ostatní části (jako peří, zobák, linie u drápů) jsou vyšity modrou bavlnkou plným a stonkovým stehem. Sokol stojí na obdélném béžovém útvaru s textem: VOLNOST, ROVNOST, BRATRSTVÍ. Tento tvar je opět lemovým vyšitou linkou béžové barvy šikmým stehem. Po stranách jsou vyšity ratolesti s lípy. Na každé straně je 6 srdčitých listů, které jsou opět vyšity stříbrným leonským předivem, žilkování je modré.

Revers:

Je zhotoven z béžového hedvábí, okraje jsou červené. Dekor zdobení a přišití je totožný jako u aversu. Ve středové části praporu je vyšito velké S s 8 lípovými listy v ploše. Ty jsou vyšity stříbrnou přízí. Text: Sokol, pod středovou částí je vyšito červenou bavlnkou KUNČIČKY.

Poškození:

- Hedvábné vlákno tkaniny ztratilo svou elasticitu a stalo se křehké a lámavé. Jednotlivá vlákna byla deformována vlivem celé hmotnosti praporu a plastických výšivek. Došlo k poškození hlavně vlající části. Zde je hedvábí poškozené nejvíce. Vážné poškození tkaniny bylo způsobeno také vlivem změny atmosférických podmínek (změna teploty a vlhkosti), i slunečního záření. Světlo urychlilo proces stárnutí. Vlákna ztratila svou pevnost a pružnost. V ploše jsou i nevratné průsaky. Další poškození tkaniny vznikla nevhodnou manipulací (vliv větru při nesení praporu...) a hlavně uložením praporu, kdy byl stočen kolem žerdi. V ploše jsou podélné a šikmé trhliny vzniklé přelomením vlákna a častým namáháním v určitých místech. Z plochy tkaniny se neustále ulomují drobné kapilární vlákenka. Vliv vlhkosti z ovzduší způsobil změnu vlastností vlákna, došlo k degradaci, tkanina se stala velmi křehká (vazba se tříští a láme). Stejným způsobem byla poškozená i rubová strana praporu.

- **Avers:** Poškození výšivky sokola a ratolestí – uvolněná a deformována stříbrná příze (hlavně křídla, hlava, středová část, ocas), drobné i větší defekty ve vyšitých konturách – poškozená příze, část stehu chybí.
- Poškozená hedvábná béžová tkanina – trhliny, defekty.
- Poškozená červená hedvábná tkanina - části chybí, velké trhliny, narušení v osnově i útku, trhliny kolem vyšitého sokola a lípových ratolestí. Větší defekty tkaniny jsou v dolní a vlající části praporu. Průsaky v dolní části praporu.
- **Revers:** Průsaky ve vlající části. Silně poškozena hlavně vlající část praporu, hedvábí se v této části láme, část se ho nedochovala. Drobné i větší defekty v celé ploše béžového hedvábí. Poškozené okraje praporu. Drobné i větší defekty u výšivky, poškození stehu v konturách a linkách.

Návrh pracovního postupu:

1. Písemná a fotografická dokumentace původního stavu, poškození, technologický rozbor tkaniny, mikroskopické snímky vláken. Průběžná písemná a fotografická dokumentace pracovního postupu.
2. Demontáž praporu, rozložení praporu na jednotlivé části (kroužky na zavěšení, hlavní textilní plochy). Mikrobiologický průzkum - případná desinfekce.
3. Čištění suché - Wishab – prášek. Je vhodný pro citlivé povrchy textilií. Odsátí nečistot vysavačem s regulací tahu.
4. Oboustranné čištění hlavních ploch praporu tamponováním.
5. Čištění kovových kroužků. Čištění kroucené šňůry.
6. Skeletáž defektů tkaniny aversu, fixace celé plochy, doplnění chybějících částí.
7. Skeletáž defektů tkaniny reversu, fixace celé plochy, doplnění chybějících částí.
U skeletování velkých ploch poškozené hedvábné tkaniny zvážit (po demontáži dílů) tzv. sendvičovou skeletáž přes vrchní plochu hedvábí.
8. Fixace výšivky leonským předivem.
9. Fixace výšivek – oprava kontur, doplnění.
10. Závěrečné konzervační práce na praporu a kompletace praporu. Ušití obalu.

Navrhované materiály:

Čištění jednotlivých dílů praporu:	Syntapon L, destilovaná voda, gáza, tampóny, Wishap - prášek
Skeletování tkaniny:	hedvábná gáza, usavelonu, cherison
Dobarvování plomb:	barvy na textil
Čištění kovu:	destilovaná voda, chelatonu III, jemná ocelová, benzín
Kompletace praporu:	bavlněné a polyesterové nitě, jehly
Ostatní:	příze, vosk, plátno aj.

Konzervace praporu: H 27639	
Demontáž jednotlivých částí praporu	3.000,-
Čištění (tamponování) hlavní plochy praporu Avers	2.500,-
Čištění (tamponování) hlavní plochy praporu Revers	2.500,-
Čištění kovového kroužku, kroucené šňůry	600,-
Skeletování defektů hlavní plochy avers	23.000,-
Skeletování defektů hlavní plochy revers	32.000,-
Oprava a fixace výšivek	10.000,-
Kompletace a závěrečné konzervační práce na praporu	7.200,-

Písenná a fotografická dokumentace	2.000,-
Materiál:	2.400,-
Celkem:	85.200 Kč

V ceně je zahrnuto předání a převzetí sbírkového předmětu v Muzeu Těšínska.

V ceně nejsou zahrnuty případné zásahy skrytých vad, které se zjistí v průběhu práce po rozložení praporu.

V tomto případě dojde ke konzultaci se zadavatelem práce a konečná cena bude stanovena po vzájemné dohodě.

V Šumperku: 12. 1. 2018

Zpracovala: Martina Motyková
Pod lesem 1469/4
787 01 Šumperk
e-mail: [XXXXXX](#)
tel: XXXXXX